

Projenin uygulanacağı yer(ler)

Projenin uygulama, planlama ve yönetim merkezi, İEGM'nin Ankara'daki Merkez bürosudur.

Saha çalışmaları; Gazi Üniversitesi ve Ankara Üniversitesinde işitme engellilerin devam ettiği yüksekokul ve fakültelerde ve Ankara Kemal Yurtbilir İşitme Engelliler Meslek Lisesiyle Milli Eğitim Bakanlığının, Ankara'da kaynaştırma programları kapsamında işitme engelli lise öğrencisi kabul eden lise ve meslek liselerinde gerçekleştirilecektir.

Çalışmanın değişik aşamalarında gereksinim duyulan konferans salonu, derslik ve teknik-ulaşım desteği, Gazi Üniversitesi tarafından "aynı destek" kapsamında sağlanacaktır.

Ayrıca Gazi Üniversitesi'nin Tıp Fakültesi Odyoloji Bölümü öğretim üyeleriyle, Eğitim, Mesleki ve Teknik Eğitim Fakülteleriyle ve Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğretim üyeleri, çalışmaya değişik başlıklarda bilimsel destek ve danışmanlık sağlayacaklardır.

Projenin ana konuları

İş Yaşamımıza Başlarken: Gençler İçin Daha Fazla ve Daha İyi İşler

Becerilerimizi Geliştirmek: Gençler İçin Daha Fazla ve Daha İyi Eğitim

Projenin özeti

Projenin amacı işitme engellilerin yüksek öğrenim sürecinden daha fazla ve daha etkin olarak yararlanmasını sağlayacak Türk İşaret Dili (TİD)'Nde referans kaynakları oluşturmaktır.

Projenin asıl hedef kitlesi, lise çağındaki ve halen üniversiteye devam etmekte olan işitme engellilerdir. Projenin ana faaliyetleri 3 alt başlıktan toplanabilir: i) İşitme engelli lise ve üniversite öğrencilerine yönelik birer anket çalışmasıyla üniversite kavramı, üniversiteye hazırlık süreci, üniversitede karşılaştıkları sorunlar ve beklentileri hakkında bilgi sahibi olmak; ii) akademisyen ve alanda çalışan sivil toplum

temsilcilerinin katkısıyla, işitme engellilerin, genel anlamda üniversite/yüksek öğrenim kavramı, özelde ise üniversiteye hazırlık süreci, yüksek öğrenim sırasında eğitim programları, fiziksel çevre ve sosyal hayatla ilgili karşılaştıkları sorunlar konularında somut çözüm önerileri hazırlamak; iii) oluşturulan bilgi ve çözüm önerileri paketini TİD'de işitme engellilerin kullanımına sunacak elektronik ortamda görsel materyalleri hazırlamak ve , ülkemizdeki yüksek öğrenim kurumlarının her

seviyedeki idarecileri için de işitme engellilerin yüksek öğrenim sürecindeki gereksinimlerini ve bu gereksinimlerin karşılanması için somut önerileri içeren ve elektronik ortamda sunulan

bir materyal hazırlamak. Bu bağlamda, projenin çıktıları şunlardır: i) İşitme engelli lise öğrencileri için ülkemizdeki yükseköğretim sistemi ve bu sistemden etkin yararlanma yolları hakkında bilgi verecek elektronik ortamda kullanılacak TİD’de hazırlanacak bir görsel materyal; ii) İşitme engelli

üniversite öğrencilerine yükseköğretimin hem eğitim hem de sosyal boyutu konusunda, somut öneriler içeren, elektronik ortamda kullanılacak, TİD’de hazırlanacak bir görsel materyal; iii) Akademisyen ve idareciler için yükseköğrenim ortamının eğitimsel ve sosyal yönden işitme engelliler için ne şekilde planlanması gerektiğini, gerek eğitim programları gerekse fiziksel şartlar ve eğitimcilerin tavır ve davranışlarına yönelik somut önerileri içeren bir elektronik materyal hazırlamak. Bu projen beklenen sonucu bu materyaller sayesinde, ülkemizdeki işitme engellilerin yüksek öğrenimden yararlanma olanaklarının artırılması ve üniversitelerdeki akademisyen ve idarecilerin işitme engellilerin sorunlarından haberdar olmalarının sağlanmasıdır

Projenin amacı

Amacımız; işitemeyen gençlerin toplumla daha sağlam ve kalıcı köprüler oluşturması için yükseköğrenime daha fazla katılımını, devam ettikleri üniversitelerde daha fazla ve iyi eğitim almalarını ve dolayısıyla da daha iyi iş olanaklarına kavuşmalarını sağlayacak çözümleri tespit etmek ve bu çözümleri içeren araçları sorundan etkilenenlerin ve sorunun tarafı olanların yararlanmasına sunmaktır. Ayrıca; toplumda işitme engelli gençlerin sorunlarıyla ilgili farkındalığı arttırmak ve işitme engellilerin daha fazla sesinin duyurulmasını sağlamak da bu projenin doğal amaçları arasındadır.

Proje hedefleri

1. Lise ve meslek liselerindeki işitme engelli öğrencilerin “yükseköğrenim” ve “üniversite” algılarını olumlu yönde geliştirecek, beklentilerini var olan sistemle uyumlu hale getirmelerini sağlayacak ve bu hedefe yönelik olarak hazırlanmalarını destekleyerek Türkiye’deki yükseköğrenim olanaklarından daha fazla yararlanmalarını sağlayacak

a. Ülkemizdeki yükseköğrenim ve üniversiteler,

b. Doğru hedeflenmiş bir yüksek öğrenim tercihi için yapılması gerekenler

konularında kaynak oluşturmak üzere, Türk İşaret Dili’nde elektronik ortamda sunulan bir materyal hazırlamak;

2. Üniversite eğitimine devam eden işitme engellilerin, teorik ve uygulamalı eğitim süreçleri, üniversite içi ve dışındaki destek hizmetleri ve kampus ile yurtlardaki sosyal hayat hakkındaki sorunları ve beklentilerine yönelik bir araştırma gerçekleştirmek;

3. İşitme engellilerin yükseköğrenimi ve üniversite hayatı konusunda uluslararası düzeyde konuyla ilgili olarak yapılmış olan proje ve çalışmalar ile toplantıların “consensus” raporlarını inceleyerek, “bir işitme engelli için yükseköğrenim ve üniversite ortamı nasıl olmalı” konularında, ders programlarından fiziki şartlara, yurt ortamlarından kampus sosyal hayatına kadar detaylandırılmış bir rapor hazırlamak;

4. Yukarıdaki 2. ve 3. maddelerdeki çalışmaları birleştirerek,

a. Türk İşaret Dilinde, üniversite öğrencisi işitme engellileri yükseköğrenim süresince gerek eğitim

gerekse sosyal hayatla ilgili karşılaştıkları sorunlar konusunda ve ayrıca doğru hedeflenmiş bir yükseköğrenimin sürdürülmesine yönlendirmek ve destek olmak üzere elektronik ortamda sunulan bir

materyal hazırlamak;

b. Yükseköğrenim kurumlarının her konumdaki yönetici ve öğretim elemanlarına, işitme engellilerin sınıf düzeyindeki ihtiyaçlarından ders programlarına ve kampüsün fizik şartlarından sosyal hayata kadarki gereksinimlerini ve bu gereksinimlerin karşılanması için somut öneriler içeren ve elektronik ortamda sunulan bir materyal hazırlamak;

5. Elektronik ortamda sunulacak şekilde hazırlanan bütün materyalleri, a.

<http://www.iegm.org.tr> ve <http://www.odyoloji.gazi.edu.tr>

adreslerinden ulaşılabilecek olan aktif bir web sayfası üzerinden kullanıma sunmak;

b. Materyali VCD haline getirerek Milli Eğitim Bakanlığı (bütün İşitme Engelliler Lise ve Meslek Liseleriyle Merkez teşkilat birimlerine), Yüksek Öğrenim Kurumu ve üniversite rektörlüklerinin ilgili birimleriyle, ilgili Sivil Toplum Örgütlerine ve medyadaki eğitim muhabirlerine ulaştırmak;

6. Hazırlanacak web sayfasını Türkiye’deki bütün işitme engellilerin ve eğitimcilerin yüksek öğrenim ve üniversite hayatıyla ilgili sorunlarını tartışabileceği bir aktif web ortamı olarak çalıştırmak;

7. Toplumda, özellikle yüksek öğrenim camiasında, işitme engelliler ve sorunlarıyla ilgili farkındalığı arttırmak;

(Bu proje sürecinin doğal bir parçası olarak gerçekleştirilecek olan bir diğer hedef de, üniversite kültürü ve yüksek öğrenim sürecinin her türlü başlığıyla ilgili Türk İşaret Dili'nde sözcükler üretmek ve bunları doğal işaret dili akışı içinde kullanımını geliştirmek olacaktır).

Projenin gerekçesi

İşitme engeli, diğer ülkelerde de olduğu gibi, ülkemizde de en sık karşılaşılan doğumsal özür olup sıklığı, son yıllarda ülkemizde yapılan saha çalışmalarıyla % 0.3'ün biraz üzerinde bulunmuştur. Buna göre, yılda yaklaşık 1.350.000 canlı doğumun olduğu ülkemizde, her yıl 4.000 civarında işitme engelli bebeğin doğduğu düşünülmektedir. Her ne kadar son 5 yılda Sağlık Bakanlığı tarafından erken tanıyı sağlayacak yenidoğan işitme taramalarına bazı bölgelerde başlanmış bile olsa, ülkemizde, halen işitme engelinin ortalama fark edilme ve tanı koyulma yaşı, 2 yaş civarındadır. Bu şekilde geç tanılanarak doğal konuşma ve öğrenme sürecini kaçıran bu çocukların sonraki eğitim ve öğrenme süreçleri de pek çok sorunu içinde barındırmaktadır. Türkiye Özürlüler Araştırması (TÖA; 2002; www.ozida.gov.tr)'na göre ülkemizdeki işitme engellilerin % 33'ü eğitim olanaklarından yararlanamadıklarını ifade etmektedirler. Aynı araştırmaya göre, ülkemizdeki işitme engellilerin yaklaşık % 15'i 10-19 yaş grubunda, % 14'ü ise 20-29 yaş grubundadır. Kaba bir dağılım hesabıyla ülkemizdeki işitme engellilerin yaklaşık % 14'ünün, bu projenin hedef grubuna giren lise ve üniversite çağındaki 15-24 yaş arası gençler olduğunu söylemek mümkündür. İşitme engelliler arasında herhangi bir yükseköğrenim kurumu (önlisans dahil) mezunu olanların oranı % 1.9, lise ve dengi okullara devam edenlerin oranıysa % 7.4'dür. Aynı araştırmada konuşma engelli olarak ifade edilenler (ve TÖA'nın planlamasındaki hatadan dolayı işitme kaybına bağlı konuşma gelişimi hiç olmadığı için toplumda "dilsiz" olarak nitelendirilen ve konuşma engelli grubuna sokulanlar) arasında yükseköğrenime gitme oranı % 0.9 (zihinsel engelliler arasında bu oran % 0.5'dir!), lise ve dengi okullara gidenlerin oranıysa % 4.6'dır. Görüleceği üzere bu projenin asıl hedef grubu olan doğal konuşmayı öğrenemeyen ve işaret diline muhtaç olan işitme engellilerden liseye devam edenler içinde üniversiteye girenlerin oranı, konuşabilen işitme engellilere göre çok daha düşüktür (yaklaşık % 26'ya karşın yaklaşık % 19). Bu sayılardan da anlaşıldığı üzere konuşma gelişimi yeterli olmayan işitme engellilerin yükseköğrenimden faydalanma oranları, hem biyolojik hem de eğitimsel anlamda çok farklı özellikler taşıyan zihinsel engellilerden sadece % 0.4 oranında daha iyidir! Bu durum, bu projeyi hazırlamamızdaki gerekçenin en önemli sayısal izahıdır. Bu durumun doğal yansıması, işitme engellilerin büyük oranda işgücü piyasasının ve toplumsal hayatın dışında kalmasıdır. Yine aynı araştırmanın ve Türkiye İş Kurumu'nun verileri birlikte incelendiğinde, İşitme engellilerin en fazla % 15'inin iş gücüne katılacak durumda olduğu ve bunların da sadece % 5'inin bir işte çalıştığı görülmektedir.

Yukarıda da işaret ettiğimiz gibi, ülkemizde ortalama tanı yaşının yaklaşık 2 yaş olması nedeniyle, pek çok işitme engelli doğal konuşma sürecini izleyememekte ve doğal işitsel-

sözel yöntemle konuşmayı öğrenme şansını kaybetmektedir. Ancak ülkemizde bu çocuklar için alternatif öğrenme yöntemleri kullanarak eğitim veren kurumlar yoktur. İşitme Engelliler Milli Federasyonu ve bu federasyona bağlı dernekler ile Koç Üniversitesi ve Gazi Üniversitesi gibi yükseköğrenim kurumlarında proje destekleriyle gerçekleştirilen çabalar dışında, işitme engelli çocuk ve gençlere işaret dilinde kaynak oluşturan bir kurum söz konusu değildir.

İşitme engelinin doğası gereği, pek çok işitme engelli, gerek doğal (ev, aile vb) ortamlarda gerekse okullarda öğrenme sürecinde geri kalmakta ve toplumun genelinde bilinen pek çok kavram, bilgi ve anlayışı öğrenememektedir. Bu bağlamda ilkokul ve orta öğretim kurumlarını bitiren işitme engelli öğrencilerden çok azı yazılı belgeleri, yaşitları kadar iyi anlayabilmektedir. Bunun doğal bir sonucu olarak da işitme engelli bir lise öğrencisinin yükseköğrenime bakışı, beklentisi, kendi yeterliliklerini ve eksiklerini algılayarak doğru şekilde yönlendirebilme becerisi, son derece sınırlıdır. Bu konuda bugüne kadar ülkemizde hiçbir çalışma yapılmamıştır.

Ülkemizdeki üniversite sistemi, işitme engellilere bu anlamda farklı bir bilgilendirme veya özel bir olanak sağlamamaktadır. Mevcut olan tek olanak; üniversite girişinde sağlanan meslek alanına ve öze bağlı bir puan avantajıdır ki bu avantaj, işitme engellilerin üniversite sınavı ve yerleştirme sürecinde, sadece yaşitları olan gençlerden değil, görme engelliler ya da ortopedik engellilerden dahi daha geri konumda kalmasını engelleyememektedir.

Halbuki; işitme engelli bir lise öğrencisini bu konularda bilgilendirecek, yönlendirecek ve olumlu yönde teşvik edecek işaret dilinde bilgilendirme materyali hazırlamak mümkündür. Bu çalışma, ayrıca, Türk İşaret Dili'nin yükseköğrenim/üniversite konularındaki kelime hazinesinin geliştirilmesini ve yaygınlaştırılmasını da sağlayacaktır.

Diğer taraftan; bir yükseköğrenim kurumunu kazanma başarısı gösteren işitme engelliler, çoğunlukla tercih ettikleri 2 yıllık mesleki veya teknik eğitim ön lisans programlarını, genellikle en az 2 katı sürede bir zaman kaybıyla tamamlamaktadırlar.

Bunun bir nedeni, yükseköğrenim öncesi hazırlıklarının yetersizliği, bir diğer nedeni de beklentileriyle buldukları arasındaki farklılıkta, çok önemli bir diğer nedeni de; (nispi olarak daha çok sayıda işitme engelli bünyesinde barındıran meslek/teknik okulların bile) işitme engelliler için özel bir eğitim programının olmaması ve bu kurumlarda çalışan öğretim elemanlarıyla idari personelin işitme engelli öğrencilerin en basit gereksinimleri hakkında dahi bilgi sahibi olmamalarıdır.

Bu konuda Avrupa ülkelerinde ve ABD'de somut öneriler de içeren "işitme engelliler uyum" programları ve bu programların en basit şekilde dahi elde edilecek yazılı belgeleri olmasına rağmen, ülkemizde bu alanda yapılan hiçbir çalışma yoktur.

Ülkemizde pek çok üniversitede son yıllarda başlatılan "engelsiz üniversite" proje ve programları incelenirse, ya içlerinde işitme engelliler için hiç bir başlık olmadığı ya da somut olmayan birkaç satırla ifade edilen mesajlar yer aldığı görülecektir. Bu konuda yapılmış en

ileri uygulama Hacettepe Üniversitesi Engelliler Araştırma ve Uygulama Merkezi tarafından düzenlenen “Engelsiz Hacettepe Buluşmaları-2” isimli toplantıda, Derneğimiz üyelerinin gerçekleştirdiği “Türk İşaret Dili ve İşitme Engellilerin Sorunları”na yönelik konferanstır ki devamlılığı olan bir uygulama değildir. Ayrıca, ODTU’de bir AB Gençlik Projesi olarak düzenlenen “Maximize Us (Maximizing Inclusive

Participation during University Experience)” isimli engelli üniversite öğrencilerine yönelik uygulamada, işitme engellilere yönelik sınırlı sayıda olumlu mesaj bulmak mümkündür. Yine ODTU’de “Fulbright” tarafından desteklenen “Accessible English For Disabled Learners” isimli bir diğer projede işitme engellilere İngilizce öğretilmesi konusunda bir çalışma vardır.

Bu sınırlı sayıdaki projeler dışında ülkemizdeki yükseköğrenim camiası, işitme engelliler kavramını görmezden gelmektedir.

Halbuki; işitme engellilerin bir yandan yükseköğrenim kurumlarında devam ettikleri programlarda daha başarılı olmalarını sağlamak, bir yandan da yükseköğrenim hayatının bir parçası olan kampüs hayatını ve sosyal olanakları daha iyi yaşamalarına olanak verecek basit çözümler temin etmek mümkündür.

Bizim bu projeyi hazırlama gerekçemiz, bu soruna basit ama etkili bir çözüm sağlamanın mümkün olduğu konusundaki düşüncemizdir. Düşüncemize göre; belirttiğimiz materyallerin hazırlanması, sadece işitme engellilere değil, yakın çevrelerine ve onların gereksinimlerine cevap vermek durumunda olan kurumlar ile ilgilileri için de gerekli olan bir kaynağın ortaya çıkmasını sağlayacaktır. Bu projenin çıktılarının yaygınlaştırılması çabaları sırasında, yükseköğrenim camiası başta olmak üzere, toplumun belirli bir kesiminin önce bu sorunların varlığından, sonra da çözüm için neler yapılabileceğinden haberdar olmaları da sağlanmış olacaktır.

Projenin hedef grubu

Projemizin sonuçlarından doğrudan yararlanacak hedef grubu; a. İşitme engelliler liselerine veya meslek liselerine devam eden öğrencilerdir; ayrıca işitsel-sözel yöntemle eğitim aldıkları için kaynaştırma programı kapsamında normal liselere giden ancak ana dil olarak işaret dilini kullanan ve yazılı materyalden faydalanmaları yaşitlarına göre yetersiz olan bütün işitme engelliler de bu hedef grup içinde düşünülmelidir. (Ülkemizde lise çağı öğrencilerin yaş grubu 14-17 yaş olmakla

birlikte, lise çağındaki işitme engellilerin yaş aralığı, gerek ilkokula geç başlama gerekse eğitime ara verilmesi veya başarısızlık gibi nedenlerle 19’a kadar çıkabilmektedir.) b. Bir yüksek öğrenim kurumuna devam eden işitme engelli öğrencilerdir (yaş grubu 18-22 yaş); Projemizin sonuçlarından doğrudan yararlanmasa da bu sonuçları yukarıda sayılan hedef gruplarının yararına kullanacak olan bir diğer hedef grubumuz da; c. Her yaştaki işitme

engelliler ile aileleri ve onlara özel ve kamu kuruluşlarında hizmet sunmak konumundaki ilgililer ve yetkililerdir.

Yöntem

Projenin çalışma yöntemi;

- i) Anket çalışmasını,
- ii) Bilimsel yardım ve yönlendirmeye yukarıda belirtilen konularda rapor hazırlanmasını,
- iii) Hazırlanan raporların Türk İşaret Dili (TİD)'ye tercüme edilmesini;
- iv) TİD'de görsel eğitim materyalleri oluşturulmasını,
- v) Web sayfası organizasyonunu ve
- vi) Sonuçların (rapor ve görsel materyal) dağıtılması ve toplantı(lar)la sunulmasını içermektedir.

i) Anket çalışması: Bir ön çalışmayla şekillendirilecek olan anket, anketörlerin eğitimini de içeren

iki aylık bir hazırlıktan sonra Kemal Yurtbilir Meslek Lisesi ve Gazi Üniversitesi'ndeki işitme engelliler üzerinde yüz yüze görüşme tekniğiyle uygulanacaktır. Bu görüşmeler sırasında, mümkün olduğunca dijital ortamda video kaydı alınacak ve kullanılan işaret dili (kelime, gramer ve üslup) de kaydedilecektir. Projenin birinci ve ikinci aşamalarında bu çalışma süreci bitirilecektir.

ii) Bilimsel yardım ve yönlendirmeye yukarıda belirtilen konularda rapor hazırlanması: Gazi Üniversitesi'ndeki bilimsel danışmanlar ile Dernek üyeleri ve Kemal Yurtbilir Meslek Lisesi'ndeki uzmanlar bir arada çalışarak anket formlarını analiz edecek, konuyla ilgili uluslararası çalışma ve raporları inceleyecek ve sonuçta yukarıdaki kısımda detaylı olarak belirtilen üç raporu kaleme alacaklardır. Bu raporda sadece sorunları tespiti ya da açık uçlu öneriler değil, somut ve hemen uygulanabilecek öneriler uygulama alternatifleriyle birlikte sunulacaktır. Bu çalışmalar projenin 3. Aşamasını oluşturmaktadır.

iii) Hazırlanan raporların Türk İşaret Dili (TİD)'ye tercüme edilmesi: Bu aşama TİD bilen ve proje konusuna vakıf Dernek Üyeleri tarafından, gereğinde bilimsel ve uzman desteği alınarak gerçekleştirilecektir. Bu süreçte çalışmagrubunda işitme engelli gençlerden oluşan bir izleyici/yorumlayıcı grup da yer alacaktır. Bu konuda bugüne kadar uyguladığımız ve başarılı olan yöntem, anket aşamasından başlayarak işitime engellilerle konuyla ilişkili yapılan

görüşmelerde üretilen kelime ve gramerlerin ve elbette ki uslubun, iyi derecede TİD bilen ve konuya ve projeye vakıf birkaçanimatör tarafından canlandırılması, izleyici işitme engelli kitle tarafından anlaşılabilirliği temin edildikten sonra, TİD kelimeve gramer yapısına uygun hale getirilmiş yeni sözcükler olarak kullanıma alınmasıdır. Konular teker teker konsensus oluşturularak TİD'ne çevrilecektir. (Bu süreçte, bu projenin doğrudan bir amacı olmasa bile belli sayıda yeni TİD kelimesi de üretilmiş olacaktır). Bu çalışmalar projenin dördüncü ve beşinci aşamasıdır. iv) TİD'de görsel eğitim materyalleri oluşturulması; Bu aşamada izlenecek yöntem, TİD çevirisi sırasında oluşturulan görsel dil materyalinin bir ya da birkaç animatör tarafından dile getirilmesi ve video kayıtlarının yapılmasıdır. Bu süreçte elde edilen materyalde mutlaka alt yazı ve konuşma sesi opsiyonları da yer alacaktır. Bu çalışma projenin altıncı aşamasıdır. v) Web sayfası tasarımı: Standart web sayfası tasarım programlarından birisi tercih edilerek konunun orijinalliğine uygun bir anlayışla ve projenin hazırlık aşamasını da içerecek şekilde gerçekleştirilecektir. Hem yazı, hem görsel TİD materyali hem de sesli bilgilendirme sağlanacaktır. Bu sayfada projeye katılan bütün kurum ve kişiler ve elbette ki bu projenin ortaya çıkmasına ön ayak olan ve destekleyen Dünya Bankası logosu ve teşekkür belirten ifadeler yer verilecektir. Bu web sayfası hem Gazi Üniversitesi hem Kemal Yurtbilir Meslek Lisesi hem de Derneğimizin web sayfalarından ulaşılabilir olacaktır. Derneğimiz “e-ışit” kısa başlığıyla aktive edeceği bu sayfayı, “ışitme engellilerin üniversite eğitimi ve sorunları” başlığı altında bir açık tartışma ve bilgilendirme platformu olarak kullanmak amacındadır. Bu platformun ana fikri işitme engellilerin, üniversite eğitiminde herkesle eşit şansa sahip olması ve bu alandaki özel ve kamu olanaklarını herkesle eşiti kullanabilmenin önündeki engellerin kaldırılması olacaktır. Bu çalışmalarla projenin 7. Aşaması da tamamlanmış olacaktır.

vi) Sonuç raporu ve projenin ve sonuçlarının tanıtılması/yaygınlaştırılması: Sonuç raporu Dünya Bankasına sunulacak ve hem Gazi Üniversitesi'nde hem de Kemal Yurtbilir Meslek Lisesi'nde yapılacak birer toplantıyla akademik camiaya, Milli Eğitim Bakanlığı camiasına ve toplumun geneline sunulacaktır. Bu toplantıların hepsinde Dünya Bankası logosu kullanılacak ve Dünya Bankasının projenin ortaya çıkması ve sonuçlandırılmasındaki katkıya vurgu yapılarak teşekkür edilecektir. Bu projenin kendisi başlı başına bir yeniliktir. Bugüne kadar ülkemizde işitme engellilerin üniversite eğitimiyle ilgili hiçbir proje yapılmamıştır. Sorun etkilenenlerden başlanarak ve konuyla ilgili bilim çevrelerinin ve konunun bizzat içinde olan Milli eğitimcilerin de katkılarıyla ele alınacak, işitme engellilerin en kolay anladıkları ve ana dilleri olarak gördükleri TİD'de onlara ulaştırılacaktır. Uygulanan yöntemin tercih nendi budur. İşitme engellilerin işaret dilinde sunulan hizmet ve eğitimlerde çok daha verimli oldukları bilinen bir gerçektir. Bu konuda daha detaylı bilgi “Projenin yenilikçi Yönü” bölümünde mevcuttur.

Planlanan faaliyetler ve çalışma metotlarının, projede yer alan katılımcıların sosyal ve kişisel gelişimlerinin ilerlemesine nasıl katkıda bulunacağı hususuna katılımcıları iki gruba ayırarak cevap vermek gerekir: Birinci grup işitme engelli katılımcılar ve onlarla birlikte yaşayan CODA'lara olan etkisini ele almak gerekir: İşitme engelli proje katılımcıları ve CODA'lar hem

kendi çabalarıyla bir projeyi sonuçlandırarak (derneğimizin amaçlarında da belirtildiği gibi) diğer vatandaşlar gibi “topluma katkıda bulunmak” noktasına geldiklerini görecek hem de bu projenin üniversite eğitime sağlayacağı katkıdan bizzat (diğer işitme engelli gençlerle birlikte) yaralanacaklardır. Bu projeye katkıda bulunan akademisyenler ve uzmanlar ise; tanı, rehabilitasyon ve eğitim süreçlerinin daha iyiye gitmesi için bütün hayatları boyunca çalıştıkları işitme engellilerden, geç tanı ve diğer nedenlerden dolayı doğal konuşmayı öğrenemedikleri için işitme engelliler okullarına devam etmek durumunda kalan ve ana iletişim yöntemi olarak TİD’ni tercih edenlerin, üniversite öncesi ve sonrasında karşılaştıkları sorunlara bir çözüm getirmekten dolayı i) hizmet sunma olanaklarını ilerletmiş ve dolayısıyla kendilerine yeni çalışma ve danışmanlık alanları yaratmış olacaklardır; ii) bu süreçte elde ettikleri bilgi ve deneyimi bundan sonraki çalışmalarına yansıtmaktan dolayı kendi bilimsel gelişimlerini ilerletmiş olacaklardır. Ayrıca, ülkemizde pek az akademisyen, bilimsel anlamda uğraştığı sorunun sosyal boyutuna da katkıda bulunma şansına ve alanlarındaki sivil toplum örgütleriyle çalışma olanağına erişmektedir ki bu projenin gerçekleşmesinin akademisyen ve uzman katılımcılarımıza sağlayacağı en önemli sosyal katkı, bu hususlar olacaktır.

Hedef Grup Üzerindeki Etki

Ülkemizde işitme engellilerin yüksek öğrenime katılım oranı son derece düşük ve üniversitelere devam etmekte olan işitme engellilerin de okul başarıları aynı oranda sınıf arkadaşlarının gerisindedir. Bu projeden beklenen en önemli etkiler; işitme engelli lise öğrencilerine i) Yüksek öğrenim hedefi kazandırmak; ii) Evrensel anlamda yüksek öğrenim kavramı ve ülkemizdeki yüksek öğrenim sistemi hakkında bilgilendirmek; iii) İşitme engellileri mevcut sistemden mümkün olduğunca

fazla faydalanmak için ne yapmaları gerektiği konusunda yönlendirmek; Bir yüksek öğrenim programına kayıt yaptırmış öğrencileri i) Üniversitelerde karşılaşacakları sorunlar ve üniversite yaşantısı ve gereklilikleri hakkında bilgilendirmek; ii) Ülkemizdeki üniversite mevzuatı hakkında bilgi sahibi olmalarını sağlamak; Yüksek öğrenim kurumlarının her seviyedeki yöneticileri ve akademisyenleri i) İşitme engellilerin özellikleri hakkında bilgilendirmek; ii) Eğitim sürecindeki

gereksinimleri (ders programları, ders araç ve gereçleri, fiziksel şartlar vb) hakkında bilgilendirmek; iii) İşitme engellilerin gereksinimlerinin ne şekilde karşılanabileceği konusunda aydınlatmaktır. Bu şekilde; a. Lise öğrencisi işitme engellilerden daha fazlasının daha bilinçli ve daha iyi hazırlanmış olarak üniversitelere girmesi, b. Üniversitelere devam eden öğrencilerin kendileri için uygun dizayn edilmiş ders programları ve fizik çevrede daha iyi eğitim alma olanaklarına kavuşması, c. Bu sayede üniversite idarecileri ve akademisyenlerin de ülke nüfusunun küçük ama önemli bir yüzdesini

oluşturan bir “azınlık” grubu hakkında farkındalıklarının arttırılarak onlara uygun eğitim hizmeti ve bilimsel destek sunma olanağına kavuşturulması amaçlanmaktadır. Ayrıca, yukarıda belirtilen (a) ve (b) maddeleri, işitme engelli gençlerin daha mutlu ve daha üretken vatandaşlar olarak toplumda yerlerini almalarına, küçük de olsa önemli bir katkı yapacaktır.